



Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 1254/2024
14.11.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Светлана Томић Јокић, председника већа, Бојане Пауновић, Гордане Којић, Александра Степановића и Татјане Вуковић, чланова већа, са саветником Машом Денић, записничарем, у кривичном предмету окривљених Марка Младеновића и Николе Младеновића, због кривичног дела тешко убиство из члана 114. став 1. тачка 1. Кривичног законика у вези члана 33. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног Марка Младеновића, адвоката Јоване Миленковић Неапеу, поднетим против правноснажних пресуда Апелационог суда у Нишу Кж1 345/23 од 08.11.2023. године и Кж3 6/24 од 29.05.2024. године, у седници већа одржаној дана 14.11.2024. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Марка Младеновића, адвоката Јоване Миленковић Неапеу, поднетом против правноснажних пресуда Апелационог суда у Нишу Кж1 345/23 од 08.11.2023. године и Кж3 6/24 од 29.05.2024. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Нишу К 74/22 од 31.01.2023. године, у ставу првом изреке пресуде, окривљени Никола Младеновић је оглашен кривим због кривичног дела тешко убиство из члана 114. став 1. тачка 1. КЗ у вези члана 33. КЗ и осуђен на казну затвора у трајању од двадесет година, у коју му се урачунава време проведено у притвору од 20.10.2020. године до упућивања у завод за извршење кривичних санкција. Окривљеном је на основу члана 83. КЗ изречена мера безбедности обавезно лечење наркомана која ће се извршити у заводу за извршење казне или другој одговарајућој здравственој или специјализованој установи, и трајаће док постоји потреба за лечењем али не дужи од три године, а време проведено у установи на лечењу се има урачунати у казну затвора. Ставом другим изреке пресуде, окривљени Марко Младеновић је на основу члана 423. тачка 2. ЗКП, ослобођен од оптужбе за кривично дело тешко убиство из члана 114. став 1. тачка 1. КЗ у вези члана 33. КЗ и одлучено је да трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава суда.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Кж1 345/23 од 08.11.2023. године, усвојена је жалба ВЈТ у Нишу и преиначена пресуда Вишег суда у Нишу К 74/22 од 31.01.2023. године у односу на окр. Николу Младеновића у погледу правне оцене дела и одлуке о казни и у односу на окр. Марка Младеновића, па су окривљени Никола Младеновић и Марко Младеновић оглашени кривим да су извршили кривично дело тешко убиство у саизвршилаштву из члана 114. став 1. тачка 1. КЗ у вези члана 33. КЗ, за које их је Апелациони суд у Нишу осудио на казне затвора и то окр. Николу Младеновића на казну доживотног затвора, у коју казну му се урачунава време проведено у притвору од 20.10.2020. године до упућивања у завод за извршење кривичних санкција, коју је дужан да издржи, а окр. Марка Младеновића на казну затвора у трајању од двадесет година, коју је дужан да издржи и у коју му се урачунава време проведено у притвору од 20.10.2020. године до 23.12.2021. године и од 08.11.2023. године до упућивања у завод за извршење кривичних санкција. На основу члана 83.КЗ Апелациони суд у Нишу је окр. Марку Младеновићу изрекао меру безбедности обавезно лечење наркомана и истовремено одредио да ће се наведена мера извршити у заводу за извршење казне или другој одговарајућој здравственој или специјализованој установи, а која мера ће трајати док постоји потреба за лечењем али не дуже од три године, а време проведено у установи на лечењу се има урачунати у казну затвора. Истом пресудом је жалба браниоца окр. Николе Младеновића одбијена као неоснована и првостепена пресуда у непреиначеном делу у односу на овог окривљеног потврђена, а оштећена АА је ради остваривања имовинскоправног захтева упућена на парнични поступак. Окривљени су обавезани на плаћање судског пашала у износу од по 10.000,00 динара и на име трошкова поступка износ од по 117.000,00 динара, Апелационом суду у Нишу, у року од 15 дана од правноснажности пресуде, док ће о трошковима поступка насталим пред првостепеним судом одлучити тај суд посебним решењем.

Пресудом Апелационог суда у Нишу КжЗ 6/24 од 29.05.2024. године, делимично је усвојена жалба браниоца окр.Марка Младеновића и преиначена пресуда Апелационог суда у Нишу Кж1 345/23 од 08.11.2023. године, само у делу одлуке о кривичној санкцији, тако што је Апелациони суд у Нишу, као трећестепени, окр. Марка Младеновића, за кривично дело тешко убиство у саизвршилаштву из члана 114. став 1. тачка 1. КЗ у вези члана 33. КЗ, за које је оглашен кривим, осудио на казну затвора у трајању од 15 година, у коју казну му је урачунао време проведено у притвору од 20.10.2020. године до 23.12.2021. године и од 08.11.2023. године, па надаље, док су жалба ВЈТ у Нишу и жалба браниоца окривљеног Марка Младеновића у осталом делу одбијене као неосноване, а првостепена пресуда у непреиначеном делу потврђена. Истом пресудом су одбачене као недозвољене жалба окр. Николе Младеновића и жалба његовог браниоца, изјављене против пресуде Апелационог суда у Нишу Кж1 345/23 од 08.11.2023. године. Окривљени Марко Младеновић је обавезан да Апелационом суду у Нишу плати трошкове кривичног поступка у укупном износу од 58.500,00 динара, на име одбране браниоца по службеној дужности пред судом правног лека, у року од 15 дана под претњом принудног извршења.

Против правноснажних пресуда Апелационог суда у Нишу Кж1 345/23 од 08.11.2023. године и Кж3 6/24 од 29.05.2024. године, захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног Марка Младеновића, адвокат Јована Миленковић Неапеу, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев, преиначи побијане пресуде и окривљеног ослободи од оптужбе услед недостатака доказа и у смислу члана 488. став 2. ЗКП, о седници већа обавести браниоца окривљеног.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Врховном јавном тужиоцу, у складу са одредбом члана 488. став 1. ЗКП, па је у седници већа која је одржана без обавештавања Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство, у смислу члана 488. став 2. ЗКП, није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет те је након оцене навода захтева, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован.

Бранилац окривљеног Марка Младеновића, адвокат Јована Миленковић Неапеу, захтев за заштиту законитости подноси због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП.

С тим у вези, у захтеву истиче да је у жалбеном поступку на пресуду Вишег суда у Нишу К 49/21 од 23.12.2021. године, Апелациони суд у Нишу одлучивао у саставу судија, које су донеле решење Кж1 253/22 од 02.09.2022. године којим је укинута првостепена пресуда, да би у поновном ожалбеном поступку по пресудама које се побијају захтевом за заштиту законитости Апелациони суд у Нишу одлучивао у већу у саставу истих судија и то Александра Перуновића, као председника већа и између осталих чланова, судија Дијане Јанковић и Саше Бошковића као чланова већа и донео пресуду Кж1 345/23 од 08.11.2023. године, којом је преиначио првостепену пресуду. У даљем жалбеном поступку Апелациони суд у Нишу је одлучивао у трећем степену, у већу председника већа Ивана Булатовића, којом је делимично преиначена осуђујућа пресуда за окривљеног пресудом Кж3 6/24 од 29.05.2024. године, а која одлука се побија захтевом за заштиту законитости. Поступајући на наведени начин и учешћем у жалбеном поступку поводом жалбе на првостепену одлуку, након претходног доношења мериторне одлуке, судије Дијана Јанковић, Александар Перуновића, Иван Булатовић и Саша Бошковић су, по наводима браниоца окривљеног, морали бити изузети од поступања у наведеном предмету у смислу члана 37. став 1. тачка 4) ЗКП.

Врховни суд изнете наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Марка Младеновића, адвоката Јоване Миленковић Неапеу, у погледу повреде одредабе из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП, оцењује као неосноване.

Из списка предмета произлази да су у другостепеном поступку који је окончан пресудом Кж1 253/22 од 02.09.2022. године учествовале судије Слободан Стојиљковић, као председник већа и судије Дијана Јанковић, Александар Перуновић, Иван Булатовић и Саша Бошковић, као чланови већа које је укинуло првостепену осуђујућу пресуду Вишег суда у Нишу К 49/21 од 23.12.2021. године за окривљеног Николу Младеновића, односно ослобађајућу за окр. Марка Младеновића. Након тога, судије Александар Перуновић, као председник већа и Дијана Јанковић и Саша Бошковић као чланови већа, су учествовали у доношењу пресуде Апелационог суда у Нишу Кж1 345/23 од 08.11.2023. године, којом је усвојена жалба ВЈТ-а у Нишу и преиначена првостепена пресуда у односу на окр. Марка Младеновића у осуђујућу пресуду. Поступајући по жалби на ову пресуду у већу трећег степена је као председник већа учествовао судија Иван Булатовић у доношењу пресуде Апелационог суда у Нишу Кж3 6/24 од 29.05.2024. године, којом је делимично преиначена пресуда Кж1 345/23 од 08.11.2023. године, у делу одлуке о казни у погледу окр.Марка Младеновића.

Одредбом члана 37. став 1. тачка 4 ЗКП, прописано је да ће судија бити изузет од судијске дужности у одређеном предмету, уколико у истом предмету поступао као судија за претходни поступак или одлучивао о потврђивању оптужнице и учествовао у доношењу мериторне одлуке о оптужби која се побија жалбом или ванредним правним леком или је учествовао у поступку као тужилац, бранилац, законски заступник или пуномоћник оштећеног односно тужиоца, или је саслушан као сведок или као вештак док је ставом 2. истог члана, прописана могућност изузећа, уколико постоје околности које изазивају сумњу у његову непристрасност.

Одредбом члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП, прописано је да ова битна повреда одредаба кривичног поступка постоји ако је на главном претресу учествовао судија или судија поротник који се морао изузети.

Из наведених законских одредби јасно произлази да се о апсолутно битној повреди одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП, ради када је у доношењу одлуке учествовао судија који се морао изузети на основу одредбе члана 37. став 1. тачка 4) ЗКП. Учешће судија који су одлучивали о жалби на првостепену пресуду, која је укинута и њихово учешће у поступку по жалби на пресуду донету у поновљеном поступку (као другостепени или суд трећег степена), није обухваћено ни једном од процесних ситуација прописаних одредбом члана 37. став 1. тачка 4) ЗКП, па су наводи браниоца из поднетог захтева за заштиту законитости оцењени као неосновани.

Према томе није било разлога за обавезно изузеће судија Александра Перуновића, Дијане Јанковић, и Саше Бошковића у другостепеном поступку, нити председника већа трећег степена судије Ивана Булатовића, у смислу члана 37. став 1. тачка 4) ЗКП, на које се неосновано у захтеву за заштиту законитости указује, па Врховни суд налази да побијаним пресудама није учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП.

Поред тога, указујући на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП, бранилац окривљеног у захтеву за заштиту законитости наводи да су у доношењу другостепене побијане пресуде (Апелационог суда у Нишу Кж1 345/23 од 08.11.2023. године) учествовале судије које нису могле учествовати у доношењу те одлуке, с обзиром да су као чланови судског већа поступале судије Весна Стевановић и Дијана Јанковић, као и судије Саша Бошковић и Мирјана Ђорђевић, а који су претходно учествовали и у доношењу одлука о продужењу притвора према окривљеном Марку Младеновићу, те у којима су, образлажући постојање оправдане сумње, изразили висок степен одређености у погледу кривице окривљеног, а што је супротно одредбама члана 6. став 1. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода и члана 32. став 1. Устава РС, уз сопствени закључак да је у конкретном случају било неопходно да се наведене судије изузму приликом доношења другостепене и трећестепене пресуде.

Изложени наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног су, по оцени овога суда, неосновани, из следећих разлога:

Према стању у списима, судија Дијана Јанковић је у својству члана већа четири пута учествовала у доношењу решења којима се одлучивало о жалбама на решења о продужењу притвора према окривљеном Марку Младеновићу и Николи Младеновићу (Кж2 146/21 од 10.03.2021.године, Кж2 315/21 од 18.05.2021. године, Кж2 362/21 од 07.06.2021. године и Кж2 765/21 од 29.12.2021. године), чији други члан је био судија Слободан Стојиљковић, а председник већа судија Снежана Милошевић. Судије Саша Бошковић и Мирјана Ђорђевић, су два пута учествовали у доношењу решења и то у својству председника већа судија Мирјана Ђорђевић, а судија Саша Бошковић, као члан већа, којима се одлучивало о жалбама на решења о продужењу притвора према окривљеном Марку Младеновићу (Кж2 180/21 од 23.03.2021.године), односно окр. Николи Младеновићу (Кж2 249/21 од 19.04.2021.године), а ни у једном од наведених решења није учествовала судија Весна Стевановић. При томе у списима предмета се не налази решење Кж2 846/23 од 20.11.2023. године, које бранилац наводи у захтеву.

Одредбом члана 2. тачка 17) ЗКП прописано је да је „основ сумње“ скуп чињеница које посредно указују да је учињено кривично дело или да је одређено лице учинилац кривичног дела.

Одредбом члана 2. тачка 18) ЗКП прописано је да је „основана сумња“ скуп чињеница које непосредно указују да је одређено лице учинилац кривичног дела.

Одредбом члана 2. тачка 19) ЗКП прописано је да је „оправдана сумња“ скуп чињеница које непосредно поткрепљују основу сумњу и оправдавају подизање оптужбе.

Ради очувања стандарда независног и непристрасног суда и права на правично суђење, гарантованих одредбом члана 32. став 1. Устава Републике Србије и члана 6. став 1. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, у Законнику о кривичном поступку одредбом члана 37. прописани су разлози за изузеће судија.

Битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП, постоји ако је у одређеном кривичном предмету у суђењу на главном претресу учествовао судија који је морао бити изузет од вршења судијске дужности, између осталог, ако је у истом предмету поступао као судија за претходни поступак или одлучивао о потврђивању оптужнице или учествовао у доношењу мериторне одлуке о оптужби која се побија жалбом или ванредним правним леком или је учествовао у поступку као тужилац, бранилац, законски заступник или пуномоћник оштећеног, односно тужиоца или је саслушан као сведок или као вештак, ако овим закоником није другачије прописано— члан 37. став 1. тачка 4) ЗКП.

Из наведених законских одредби произилази да се о апсолутно битној повреди одредаба кривичног поступка о којој је реч и на коју се бранилац окривљеног позива, може говорити само уколико се ради о учествовању у суђењу у првостепеном поступку или о одлучивању у поступку по редовном или ванредном правном средству, судије који се мора обавезно изузети из разлога прописаних у члану 37. став 1. ЗКП, што у овом предмету није случај.

Међутим, у појединим ситуацијама, услед вишеструких процесних улога судије може се појавити сумња у непристрасност судије која је таквог квалитета да захтева његово изузеће од судијске дужности приликом доношења одлуке (пресуде) о кривици окривљеног за извршено кривично дело, што значи да постојање наведене битне повреде одредаба кривичног поступка, у сваком конкретном случају, представља фактичко питање.

Из свега наведеног произлази да учествовање судије у одлучивању о притвору, по правилу, не представља разлог за његово изузеће приликом одлучивања о кривици истог окривљеног, већ постојање предубеђења као разлога за његово изузеће зависи од тога да ли је приликом одлучивања о притвору заузео јасан став о кривици окривљеног или не. Према томе, реч је о фактичком питању које се процењује, у сваком појединачном предмету, а како је то већ наведено.

Увидом у решења Апелационог суда у Нишу, којима су према окривљенима Марку Младеновићу и Николи Младеновићу, одбијене жалбе изјављене против решења којима им је продужаван притвор, утврђено је да се приликом одлучивања и доношења ових решења суд није бавио оценом довољности доказа нити се упуштао у питање кривице окривљених, већ само разлозима везаним за притвор, с обзиром да је притвор продужаван по основу члана 211. став 1. тачка 4) ЗКП, не разматрајући кривицу окривљених изван граница постојања основане сумње да су учинили кривично дело за које се терете,

па ни у решењима у којима је након потврђивања оптужнице употребљен термин оправдана сумња, која је иначе претходно утврђена од стране надлежног већа приликом потврђивања оптужнице, а није била предмет оцене поступајућих судија у поступку одлучивања о разлозима за притвор.

С обзиром на наведено, није учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП, нити доведена у сумњу непристрасност поменутих судија, како се то неосновано тврди у захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног Марка Младеновића.

Осим тога, у захтеву за заштиту законитости бранилац окривљеног Марка Младеновића, адвокат Јована Миленковић Неапеу, наводи да је постојао налог суда приликом укидања првостепене одлуке да се изведу допунски докази, који су изведени у поновљеном поступку и који су ишли у корист окривљеном, али исти по наводима одбране, нису цењени од стране нижестепених судова, па у том смислу бранилац наводи исказ вештака др Дијане Такић Миладинов од 11.01.2023. године, исказ сведока ББ од 23.11.2022. године, као и исказ вештака неуропсихијатра др Анђелке Илић од 11.01.2023. године и исказ вештака медицинске струке др Радована Караџића од 23.11.2022. године, те полемиче са чињеничним утврђењима, на који начин бранилац оспорава утврђено чињенично стање и оцену доказа, односно истиче повреду одредбе члана 440. ЗКП.

Међутим, како повреда одредбе члана 440. ЗКП, не представља законски разлог у оквиру повреда побројаних у члану 485. став 4. ЗКП због којих је подношење захтева за заштиту законитости дозвољено окривљеном преко браниоца, то се Врховни суд у оцену ових навода није упуштао.

Из изнетих разлога, Врховни суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП одлучио као у изреци пресуде и захтев одбио као неоснован.

Записничар-саветник
Маша Денић, с.р.

Председник већа-судија
Светлана Томић Јокић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић